

at han ønskede, at det tydeligt skulde fremgaa af Finantstloven, at Gagerne til Bisperne vare et Tilskud, der ydedes af Statskassen, saa svæver han med Hensyn hertil i mine Tanker i en fuldkommen Bidsfarelse. Saaledes som Forholdet er, ere disse Gager ikke noget Tilskud af Statskassen. Bispetienderne ere nemlig blevne overladte Statskassen; tidligere have Bisperne oppebaaret dem in natura, men efterhaanden er der blevet truffet et saadant Arrangement, at Statskassen midlertidig har overtaget dem. Der er med Hensyn hertil midlertidig blevet affluttet Contracter, saavidt jeg veed, tidligere kun paa 3 Aar ad Gangen, hvorefter Statskassen oppebar disse Tiender; mod at udrede Gager til de forskjellige Bisper; disse Gager have været af forskjellig Størrelse, for nogle Bisper 3,200 Rbd. for andre 3600 Rbd., og for Sjællands Bisp 4800 Rbd. Det er altsaa en Contract med Bisperne, hvorpaa Staten er gaaet ind; deres egentlige Lønninger ere Bispetienderne, men der er med Hensyn til disse truffet et Arrangement, hvorefter Staten for sit eget Bedkommende nu oppebærer disse Tiender, og siden paa anden Maade affinder sig med de Bedkommende, og de ere altsaa i Virkeligheden ikke noget Tilskud fra Statskassen. Bisperne ere ligesaa lidt lønede af Statskassen som Præsterne, der ere lønede med deres Embedsjorder eller med de Tiender, de oppebære.

Naar den ærede Rigsdagsmand har troet, at Udvalgets Fleertal er kommen i Modsigelse med sig selv, fordi det ikke har foreslaaet den Sum, som skal tilflyde enkelte Præster, opført paa en lignende Maade, uagtet denne ogsaa vil være at afholde af de overtagne Bispetiender, saa er dette heller ikke rigtigt, thi det Overflud, der bliver tilbage af Bispetienden, efterat Statskassen har afholdt Gagerne til Bisperne, er en Indtægt, som indflyder i Statskassen, og de Udgifter, som deraf afholdes til forskjellige geistlige Diemed, ere at betragte som Tilskud for Statskassen. De Præster, som erholdt disse 2000 Rbd., have ikke været i Besiddelse af Tienden før; Staten udreder disse Penges af Bispetienderne, forsaavidt der gives Overflud, men dersom der intet saadant gives, maa Staten ogsaa udrede dem. Det er altsaa

i Ordets egentligste Forstand et Tilskud af Statskassen, og derfor er det rigtig, at det bliver opført som saadant. Men der er aldeles ingen saadan Grund til at opføre Udgiften til Gager for Bisperne paa lignende Maade. Det forekommer mig isøvrigt at være en temmelig ligegyldig Sag, og jeg skulde ikke have opholdt mig saalænge derved, dersom ikke Udvalgets Mindretal gennem den ærede Rigsdagsmand for Sorø (Alberti), som det forekom mig, meget stærkt havde urgeret dette Punkt. Jeg for min Deel troer ikke, at der er nogen som helst Grund dertil.

Kirke- og Underviisningsministeren. Jeg er aldeles enig med hvad den ærede Ordfører har udviklet. Tidligere troede jeg, at Sagen ikke var af nogen videre Bigtighed, men nu seer jeg, at Sagen dog har en vis Bigtighed, da et Medlem af Udvalget, der hører til den Minoritet, der finder, at en Omregulering er nødvendig, mener, at Tienden tilhører Staten. Det er paa ingen Maade Tilfældet. Det er Bispetiender, der ere overdragne paa Tid til Staten imod en vis aarlig Godtgjørelse derfor. Nu i den senere Tid har Staten for det Meste Fordeel deraf, men denne Fordeel tilkommer naturligvis Statskassen i det Hele og kan ikke tilfalde Kirke- og Underviisningsvæsenet. De fleste Biskopper ere i dette Tilfælde, at de kunne gjøre Forlangende om at oppebære deres Tiender selv igjen, og det vil uden tvivl om nogen Tid skee, at alle Tiender, maaskee med Undtagelse af dem, der høre til een Bispestol, hvor der er indført en særskilt Tingenes Orden, ville blive tagne tilbage.

Alberti: Naar den ærede Ordfører har paastaet, at det Gagebeløb af 20,020 Rbd. til Biskopperne ikke er et Tilskud af Statskassen, saa indeholdes deri en tydelig Gjendrivelse af alle de hidtil udgivne Finantstlove. Gageringerne kunne ikke være henførte under en saadan Benævnelse, naar det ikke var ved Lovgivningen erkjendt for at være et Tilskud. Jeg maa modsigte den ærede Ordførers Fremstilling, at Forholdet med Hensyn til Biskoppernes Gagering har sin Rigtighed. Det er ikke indrømmet Regjeringen at bestemme, naar en Biskop giver Afkald paa sin Tiende, hvil-